

AKTUALIOS PAKISTANO EKONOMINĖS INFORMACIJOS SUVESTINĖ

2024 m. rugsėjo mėn.

PATEIKIAMOS INFORMACIJOS APIBENDRINIMAS	PASTABOS
Bendra ekonominė informacija	
<p><u>TVF vykdomoji valdyba rugsėjo 25 d. patvirtino 7 milijardų dolerių išplėstinę fondo priemonę. JAE, Kinija ir Saudo Arabija suteikė reikšmingas finansavimo garantijas, kurios padėjo užsitikrinti TVF programos patvirtinimą. TVF atsiribojo nuo Pakistano sprendimo kreiptis dėl brangios užsienio komercinės paskolos – 600 milijonų dolerių – sakydamas, kad šis žingsnis nėra susijęs su TVF reikalavimais dėl 7 mlrd. dolerių paskolos.</u></p>	
<p>Azijos plėtros bankas pareiškė, kad <u>auganti politinė ir institucinė įtampa Pakistane gali kelti pavojų ekonominių reformų darbotvarkei</u>, kurios įgyvendinimas yra labai svarbus sklandžiam užsienio paskolų srautui pagal naująją Tarptautinio valiutos fondo programą. Savo Azijos plėtros perspektyvoje TVF prognozavo tik 2,8% Pakistano ekonomikos augimą šiais fiskaliniiais metais – mažiausią Pietų Azijoje – ir nurodė, kad infliacija yra 15% - didžiausia regione. <u>Tuo tarpu TVF padidino Pakistano ekonomikos augimo prognozę iki 3,2 proc.</u> ir sumažino infliacijos prognozę iki vienaženkliai skaičiaus.</p>	
<p>PAK Finansų ministerija atskleidė, kad per ketverius metus Pakistanas turės grąžinti 100 mlrd. JAV dolerių išorės skolą. <u>Išorės skolos grąžinimas yra 10 kartų didesnis už dabartinę 9,4 mlrd. dolerių bendrąsias oficialiąsias užsienio valiutos atsargas.</u> Nepaisant pasirašytos naujos 7 mlrd. dolerių vertės TVF programos, Pakistano išorės finansavimo poreikiai vis dar nėra visiškai patenkinti.</p>	
<p>Laukiant TVF paskolos patvirtinimo, <u>PAK rupija pasiekė penkių mėnesių aukštumą</u> – pabrangusi Rs0,07 sustiprėjo iki Rs277,80 JAV dolerio atžvilgiu.</p>	
<u>Pakistano metinė infliacija sumažėjo iki 3,5 metų žemiausio lygio - 6,9 %.</u>	
<p><u>Pakistano prekybos deficitas per pirmąjį šių fiskalinių metų ketvirtį šiek tiek padidėjo iki 5,4 mlrd. dolerių.</u> Eksportas toliau didėjo, rugsėjį pirmą kartą per pastaruosius keturis mėnesius peržengęs 2,8 mlrd. dolerių ribą. Prekių eksportas per pirmąjį ketvirtį (liepos–rugsėjo mėn.) šoktelėjo iki 7,9 mlrd. USD, t.y. 974 mln. USD arba 14,1 proc. daugiau nei per tą patį praėjusių fiskalinių metų laikotarpį. Grynas eksporto padidėjimas per ketvirtį buvo beveik lygus naujai 1,02 mlrd. USD paskolos daliai, kurią Pakistanas gavo iš TVF su 5% palūkanų norma. Per einamuosius fiskalinius metus eksportas ir perlaidos iš užjūrio pakistaniečių sustiprėjo – tai du svarbiausi užsienio finansinių srautų šaltiniai, nesukuriantys skolos.</p>	
<p>Federalinės mokesčių valdybos (FBR) išanalizuoti pajamų mokesčio deklaracijų duomenys atskleidė, kad vidutinės pajamas gaunantys Pakistano mokesčių mokėtojai laikėsi 94 proc. mokestinių reikalavimų, tuo tarpu <u>1 proc. turtingiausių pakistaniečių grupėje mokestinių reikalavimų laikymosi lygis - 29 proc.</u></p>	
<p>PAK ministras pirmininkas Sh. Sharif patvirtino naujus <u>apribojimus, draudžiančius mokesčių mokėtojams įsigyti turto, brangesnio nei deklaruotos pajamos</u>, taip pat draudžiančius mokesčių nemokantiems asmenims įsigyti brangaus turto. Jis taip pat patvirtino papildomą 34 mlrd. rupijų sumą Federalinei mokesčių valdybai (FBR) modernizuoti.</p>	
<p>86 didžiausios Pakistano bendrovės, įtrauktos į nacionalinę akcijų rinką, 2024 m. birželio 30 d. <u>pasibaigusiais fiskaliniiais metais uždirbo rekordinį grynąjį pelną</u> – 1,7 trilijono rupijų (5,58 mlrd. eurų), o tai reiškia 25 % padidėjimą, nepaisant sunkių ekonominių sąlygų, įskaitant didelę infliaciją ir rekordines palūkanų normas.</p>	
<p><u>Kinija pateikė Pakistanui keletą pasiūlymų, įskaitant bendradarbiavimo kovos su terorizmu srityje susitarimą ir bendrą saugumo bendrovę</u>, siekdama tolesnio ekonominių santykių stiprinimo antrajame CPEC koridoriaus (<i>China-Pakistan Economic Corridor</i>) etape. Kinija pasiūlė į CPEC antrąjį etapą įtraukti beveik dvi dešimtis likusių I etapo projektų, susijusių su geležinkeliais, kelių infrastruktūra, suskystintų gamtinių dujų terminalais, vario kasyklomis, hidroenergija ir specialiosiomis ekonominėmis zonomis.</p>	

AKTUALIOS PAKISTANO EKONOMINĖS INFORMACIJOS SUVESTINĖ

2024 m. rugsėjo mėn.

Maskvoje surengtas pirmasis Pakistano ir Rusijos prekybos ir investicijų forumas . Forume dalyvavo 60 narių Pakistano verslo delegacija, įskaitant tekstilės, odos gaminių, sporto įrangos, vaistų, maisto, žemės ūkio produktų, logistikos ir turizmo paslaugų sektorių atstovus. Rusijos bendrovė LLC "Astarta Agrotrading" ir Pakistano įmonės "Meskay & Femtee Trading Company" ir "National Fruit Processing Factory" susitarė apsikeisti prekėmis, tokiomis kaip avinžirniai, ryžiai, mandarinai, bulvės ir raudonieji lęšiai.	
Energetikos sektorius	
Nepaisant liepą iki 51 proc. išaugusių elektros energijos kainų, prognazuojama, kad energetikos sektoriaus skola iki šių fiskalinių metų pabaigos gali šoktelėti iki naujo rekordinio lygio – 2,8 trln. rupijų (≈9 mlrd. Eur).	
Pasaulio bankas patvirtino papildomą 1 mlrd. dolerių paskolą Dasu hidroelektrinės projektui , tačiau tuo pat metu pareiškė, kad 18 mlrd. dolerių energetikos sektoriaus skola yra kliūtis būsimoms investicijoms Pakistane. Papildomas finansavimas buvo svarbus siekiant užtikrinti nenutrūkstamą prieš dešimtmetį pradėto projekto įgyvendinimą. Suteikus naują paskolą, Pasaulio banko dalis projekte padidėjo iki 45 % visų išlaidų.	
Nuo 2024 m. PAK tapo pagrindine Kinijos fotovoltinės (PV) pramonės užsienio rinka . 2024 m. pirmąjį pusmetį Azija aplenkė Europą pagal fotovoltinių gaminių eksporto dalį, o Pakistanas yra antra pagal dydį modulių eksporto rinka po Europos. 2024H1 Kinija į Pakistaną eksportavo inverterių už 1,714 mlrd. RMB (≈220 mln. EUR). Vien rugpjūčio mėn. inverterių eksportas į Pakistaną siekė 326 mln. juačių, o tai rodo 429,04% augimą per metus. Pakistane saulės baterijos tampa įprastu vaizdu ant gamyklų, namų, ligoninių ir mečečių stogų.	
Federalinė vyriausybė ketina patvirtinti 6,2 mlrd. rupijų kainuosiantį projektą, kurio tikslas - įsigyti žemės sklypą 1 200 MW saulės elektrinei įrengti pietiniame Pundžabo Lajos rajone. Daugiau kaip 42 000 MW elektros energijos gamybos pajėgumų papildymo dar 1 200 MW tikslas - pakeisti brangią iškastiniu kuru pagrįstą elektros energijos gamybą. Tačiau sprendimas pridėti daugiau pajėgumų gali būti nuostolingas - dėl 1 200 MW saulės elektrinės pagamintos elektros energijos kitos panašaus pajėgumo elektrinės liks nenaudojamos, ir pagal PAK galiojančią tvarką galės reikalauti kompensacinių išmokų. Šiais fiskaliniiais metais vyriausybė apskaičiavo, kad mokėjimai už nenaudojamus pajėgumus apytiksliai sudaro 2,1 trln. rupijų (6,9 mlrd. EUR).	
Finansų sektorius	
Pakistano valstybinis bankas 2023-24 finansiniais metais uždirbo 3,42 trln. rupijų pelno , t. y. beveik 200 proc. daugiau nei pernai (1,142 trln. rupijų). Rekordinį pelną centriniam bankui gauti padėjo padidintos palūkanų normos ir pelnas iš valiutų keitimo.	
PAK vyriausybė jau pradėjo mokėti atlyginimus savo darbuotojams per centrinio banko momentinių internetinių mokėjimų sistemą „Raast“ . Šiuo metu vyriausybė per Raastą moka atlyginimus daugiau nei 90% savo darbuotojų federalinėje sostinėje Islamabade. Nuo kito mėnesio atlyginimai per „Raast“ bus mokami ir Pakistano generaliniam auditoriui bei valstybės tarnautojams Pundžabe ir Khyber-Pakhtunkhwa.	
Farmakologija	
Daugiau nei 50 % vaistų, įtrauktų į PSO būtinausių vaistų sąrašą, yra neparduodami Pakistane arba jų yra labai mažai. Pagrindiniai trūkstami preparatai yra metronidazolas, entamizolas, chinino bisulfatas, chlorokvinas, tegralis, humulino injekcija, vitamino K injekcija, narkotiniai analgetikai, tiroksinas, kodeino pagrindu pagaminti kosulio sirupai, hidrokortizono injekcijos, vaistai nuo tuberkuliozės, insulino Novomix injekcijos ir heparino injekcijos.	
Farmacijos įmonė „BF Biosciences“ sėkmingai surinko 1,93 mlrd. rupijų (6,34 mln. eurų), pardavusi 25 milijonus akcijų po 77 rupijų kiekvieną Olandijos aukciono būdu Pakistano vertybinių popierių biržoje. Lėšos bus panaudotos eksporto sertifikatams įsigyti, siekiant padidinti pardavimus Centrinėje Amerikoje, Afrikoje ir Afganistane, didinti apyvartinį kapitalą, vystyti naujus produktus.	

Susisiekimas	
PAK vyriausybė nusprendė, kad vyriausybė perkels 60% viešojo sektoriaus importo ir eksporto iš Karačio uosto į Gvadaro uostą - mažiausiai 60% viso viešojo sektoriaus kviečių, trąšų ir cukraus importo bus vykdoma per Gvadaro uostą. Kabinetas taip pat ragina palaipsniui įtraukti privatų sektorių į prekių importą ir eksportą per Gvadaro uostą.	
Žemės ūkio sektorius	
Pakistanas įsipareigojo TVF nebenustatinėti minimalios žemės ūkio produktų , įskaitant pagrindinės žaliavos – kviečių, supirkimo kainos ir nutraukti dešimtmečius gyvavusią praktiką, kai būtiniausios žaliavos buvo superkamos kaip atsargos. Kitos pagrindinės žaliavos, kurių kainų nustatymo mechanizmo ir viešųjų pirkimų bus atsisakyta palaipsniui per trejus metus, yra cukranendrės, medvilnė ir trąšos. PAK Vyriausybė pasidavė TVF spaudimui, nors daugelis šalių, įskaitant JAV ir Indiją, taiko tokią praktiką, kad išlaikytų stabilias prekių kainas ir sukauptų atsargas, kad užtikrintų jų prieinamumą prieinamomis kainomis ištisius metus. Baiminamasi, kad šis įsipareigojimas turės neigiamos įtakos javų auginimo planavimui, todėl sumažės sėjos ir derliaus nuėmimo apimtys, kas vėliau privers PAK vyriausybę importuoti žaliavas, už jas stipriai permokant.	
Faisalabado žemės ūkio universitetas (UAF) ir Huazhong žemės ūkio universitetas Vuhane (HZAU) pasirašė citrusinių vaisių šakniastiebių ir želdinių perdavimo susitarimą – Pakistanui buvo perduoti devynių citrusų veislių sodiniai. Šis susitarimas prisideda prie pastangų plėsti citrusinių vaisių pramonę .	
PAK vyriausybė leido eksportuoti 40 000 metrinių tonų cukraus į Tadžikistaną , tačiau atsisakė teikti cukraus eksporto į Tadžikistaną subsidijas. Vyriausybė taip pat įspėjo cukraus malūnų gamintojus, kad cukraus eksportas bus atšauktas, jei jie nesumokės skolų cukranendrių augintojams. Dėl cukraus eksporto jau įvyko konfliktas ir vyriausybės posėdyje – kadangi mažmeninė cukraus kaina PAK jau viršijo vyriausybės nustatytą ribą, formaliai Pramonės ministerija privalo sustabdyti eksportą , tačiau Pramonės ministras nesutiko stabdyti eksporto. Taip pat jau yra pažeista ir kita vyriausybės nustatyta tvarka - cukraus gamyklos dar nesumokėjo augintojams išmokų iš eksporto pajamų.	
Federalinis prekybos ministras Dž. K. Chan paragino imtis priemonių Pakistano ryžių eksportui didinti ir užtikrinti, kad būtų laikomasi Europos maisto saugos standartų. Pakistanas užima 25 % Europos ryžių rinkos ir lenkia Indiją. Susitikime su Pakistano ryžių eksportuotojų asociacijos (REAP) atstovais ministras pabrėžė, kad ryžių eksportas Pakistano ekonomikoje yra labai svarbus, nes pagal eksporto vertę ryžiai užima antrą vietą po medvilnės, o vyriausybė siekia artimiausiu metu padidinti metinį eksportą nuo 4 mlrd. iki 6-7 mlrd. dolerių.	
„Philip Morris Pakistan Limited“ paskelbė, kad per pirmuosius šešis 2024 m. mėnesius eksportavo tabako daugiau nei už 15,8 mln. dolerių (per tą patį laikotarpį 2023 m. buvo eksportuota už 13,9 mln. dolerių).	
Pramonės sektorius	
PAK medvilnės pramonininkų asociacija, vertindama Vyriausybės pastangas mažinti pramonės elektros tarifo subsidijavimą , pabrėžė, kad dar reikia daug nuveikti, kad elektros tinklų kainos būtų regioniniu mastu konkurencingos. Tarifas šiuo metu yra maždaug 13,5 eurocentų už kWh, nepaisant labai sumažėjusio kryžminio subsidijavimo, palyginti su 5,5–8 eurocentais už kWh tokiose regioninėse ekonomikose kaip Indija, Bangladešas ir Vietnamas. PAK vyriausybė susitarė su TVF iki 2024 m. gruodžio mėn. pabaigos nutraukti dujų tiekimą pramoninių padalinių autonominėms elektrinėms. Tekstilės pramonės atstovai pabrėžė, kad pramonės šakos šiuo metu PAK yra visiškai priklausomos nuo autonominių dujomis kūrenamų elektrinių ir kad mažai tikėtina, kad gamyba bus perjungta į nacionalinį tinklą.	
Pakistano tekstilės įmonės gauna papildomų užsakymų iš pasaulinių pirkėjų dėl didėjančių sąnaudų ir politinio nestabilumo konkurentė Bangladeše bei tarptautinių apribojimų Kinijai. Todėl 2024 m. rugpjūčio mėn. pramonės eksportas pasiekė aukščiausią 26 mėnesių rekordą – 1,64 mlrd. dolerių.	

Lietuvos ambasada Turkijos Respublikoje

AKTUALIOS PAKISTANO EKONOMINĖS INFORMACIJOS SUVESTINĖ

2024 m. rugsėjo mėn.

2024 m. rugsėjo mėn. <u>cemento pardavimai</u> sumažėjo 5,63 % ir sudarė 3,540 mln. t, palyginti su 3,751 mln. t tą patį praėjusių finansinių metų mėnesį. 2024 m. rugsėjo mėn. vietiniai pramonės pardavimai sudarė 2,650 mln. tonų, palyginti su 3,233 mln. tonų 2023 m. rugsėjo mėn. ir sumažėjo 18,02 %. Eksportas augo 71,52 % nuo 570 692 tonų 2023 m. rugsėjo mėn. iki 978 871 tonos 2024 m. rugsėjo mėn.	
PAK, bendradarbiaudamas su Rusija, <u>svarsto Karačyje įkurti naują plieno gamyklą</u> . PAK vyriausybė skyrė 280 ha naujai plieno gamyklai įkurti.	
<u>Pakistanas ir Baltarusija susitarė įsteigti bendrą traktorių gamyklą</u> .	